

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025/2026

Anul de studiu 1 / Semestrul 1

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. IOSUD	IOSUD
1.3. Școala doctorală de	FILOLOGIE
1.4. Domeniul de studii	FILOLOGIE
1.5. Ciclul de studii	Doctorat
1.6. Programul de studii/calificări COR/grupă de bază ESCO*	Program de pregătire bazat pe studii universitare avansate / ISCED 8

* conform Planului de învățământ

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Mental lexicon in foreign language and mother tongue			2.2. Cod disciplină		SDF4	
2.3. Titularul activității de curs			Prof. univ. Teodora Popescu					
2.4. Titularul activității de seminar / laborator			-					
2.5. Anul de studiu	1	2.6. Semestrul	1	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)		O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	2	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	0
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp					ore
a. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
d. Tutoriat					14
e. Examinări					2
f. Alte activități universitare (vizite de studiu, consultații proiecte, etc.)					16

3.7 Total ore studiu individual (a+b+c)	90
3.8 Total ore activități universitare (d+e+f+3.4)	60
3.9 Total ore pe semestru (3.7+3.8)	150
3.10 Numărul de credite**	6

* 1 credit = 25 ore

**Se recomandă ca 3.7 să fie mai mare sau egal cu 3.8

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu se aplică
4.2. de competențe	Nu se aplică

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezență activă, respectarea calendarului și a termenelor intermediare. Acces la laptop personal; conexiune internet pentru activități digitale (NVivo/MAXQDA/SPSS/R/Python). Platformă LMS (MS Teams) a facultății pentru materiale, predare de lucrări și feedback.
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Nu sunt prevăzute ore separate; atelierele aplicative se desfășoară în cadrul cursului, cu sarcini practice individuale/în echipă.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe/rezultate ale învățării	a) cunoștințe avansate în domeniul Filologie; b) capacitatea de identificare, formulare și soluționare într-o manieră creativă a problemelor de cercetare; c) stăpânirea metodelor și tehnicilor de cercetare avansată; d) cunoștințe privind managementul proiectelor de cercetare; e) stăpânirea procedeeleor și soluțiilor noi în cercetare; f) abilități de documentare și valorificare a lucrărilor științifice;
------------------------------------	---

	g) capacitate de a redacta lucrări științifice și alte materiale academice la un nivel avansat, într-un stil adecvat domeniului de studiu și cu respectarea rigorilor specifice acestuia la nivel național și internațional; h) capacitatea de a prelucra și procesa date la un nivel avansat, inclusiv prin utilizarea softurilor dedicate, în domeniul Filologie; i) abilități lingvistice la nivel academic în limbi de circulație internațională necesare documentării și elaborării de lucrări științifice; j) înțelegerea și capacitatea de aplicare a principiilor și valorilor eticii cercetării științifice în domeniul Filologie.
Competențe transversale	a) competențe de comunicare, scrisă și orală, în domeniul științei și culturii; b) competențe lingvistice avansate în limbi de circulație internațională, inclusiv de a exprima și formula idei în contexte multiculturale și multilingve; c) aptitudini și competențe digitale avansate, parte a transformării digitale la nivel social, inclusiv prin utilizarea inteligenței artificiale; d) abilități de interrelaționare și de lucru în echipă; e) cunoștințe de management al resurselor umane, materiale și financiare; f) cunoștințe privind managementul carierei, precum și însușirea de tehnici privind căutarea unui loc de muncă și de creare de locuri de muncă pentru alții; g) cunoștințe privind managementul riscului, crizei și al eșecului; h) cunoștințe privind gândirea critică, inclusiv aptitudinea de a analiza, interpreta sau formula raționamente în diferite contexte; i) cunoștințe privind utilizarea legislației în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală; j) capacitatea de a inova și însușirea conceptelor privind antreprenoriatul economic, tehnologic și social.

7. **Obiectivele disciplinei** (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Enable doctoral students in Philology to design, conduct, and report their own research on the L1/L2 mental lexicon, in line with research-methodology and ethics principles, culminating in a 5,000-word English paper suitable for peer review.	
7.2 Obiectivele specifice	Professional competences	Transversal competences
SO1. Define the mental lexicon (concepts, lemmas, lexemes), explain organisation & search, and identify elicitation methods; adopt RO–EN as the working lens.	a, f	h
SO2. Explain nonselective bilingual access and the roles of cognates/false friends, task demands, context, and orthographic intrusion; discuss translation asymmetries with classroom implications.	a, c	h
SO3. Differentiate breadth vs depth of word knowledge; summarise learning principles (incidental/deliberate) and design low-tech assessments for L1/L2 growth.	a, c, f	h
SO4. Analyse how morphology (inflection/derivation) shapes representation and access; create Romanian–English family maps and family-based tasks.	a, c, e	a, h
SO5. Model polysemy/ambiguity via distributional cues; design sense-selection and paraphrase tasks; set criteria for assessing sense knowledge.	a, c, e	h
SO6. Compare RO vs EN grapheme–phoneme mappings; explain spelling lag; integrate diacritics into depth measures; draft orthography-aware assessment & feedback with ethical safeguards.	a, c, j	i
SO7. Use frequency, neighbourhoods, competition, and priming to design recognition studies; critique LDT/naming; specify controls/pitfalls; prepare replicable designs.	c, e, h	c, h
SO8. Explain formulaic language/collocation and idioms/figurative language (transparency, allowable variation); build RO–EN profiles, pedagogy, and measurement plans.	a, c, f, g	a, h
SO9. Select and justify a mixed-methods strategy (convergent/sequential/embedded) and a matching toolchain (NVivo/MAXQDA/SPSS/R/Python).	c, e, h	c, h

SO10. Synthesise insights for heritage speakers/attrition; generalise beyond RO–EN; deliver a capstone and a 5,000-word manuscript meeting publication standards.	a–g, j	a, b, d, h, i
---	--------	---------------

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<i>Se vor specifica temele și subtemele abordate în curs și corelarea fiecărei teme cu obiectivele specifice precizate la secțiunea 7.2. În acest capitol este recomandabil să fie evidențiată corelația conținut - obiective - metode.</i>	<i>Se vor preciza metodele de predare în corelație cu fiecare subtemă precizată în coloana din stânga.</i>	<i>Se pot specifica orice detalii pe care titularul de curs le consideră necesare pentru desfășurarea eficientă a activităților.</i>
1.1 Why a “mental lexicon” at all?; 1.2 Lexical units: concepts, lemmas, and lexemes; 1.3 Organisation is not alphabetical: structure and search; 1.4 Revealing lexical structure: word association and complementary methods; 1.5 Monolingual assumptions under bilingual pressure; 1.6 Romanian–English as a working lens	interactive lecture, guided discussion, brainstorming, interest mapping exercise.	Week 1 — Defining the Mental Lexicon
2.1 Nonselective access as the working default; 2.2 Cognates, near-cognates, and false friends; 2.3 What different tasks really measure; 2.4 Word-association profiles as diagnostics; 2.5 Context is king: talker, register, genre; 2.6 Why orthography intrudes even in “semantic” tasks; 2.7 Translation asymmetries and targeted practice.	Socratic dialogue, concept mapping in small groups, guided reflection.	Week 2 — The bilingual mental lexicon in action: evidence, effects, and classroom consequences
3.1 The multidimensional construct of “knowing a word”; 3.2 Breadth vs depth: operational distinctions; 3.3 Learning principles and evidence; 3.4 Incidental and deliberate vocabulary growth; 3.5 Romanian–English cases and pitfalls; 3.6 Implications for low-tech assessment.	structured debate, mini-lecture, individual position paper	Week 3 — Knowing and learning words: breadth, depth, and use
4.1 Why morphology matters for access; 4.2 Inflectional systems and processing signatures; 4.3 Derivational families as depth builders; 4.4 Transparency, opacity, and exceptions; 4.5 Romanian–English family maps; 4.6 Classroom design with families.	workshop format, problem-based learning, peer feedback on research questions and literature synthesis	Week 4 — Morphology and representation across Romanian and English
5.1 Ambiguity as the default; 5.2 Distributional expectations and rapid cue integration; 5.3 Polysemy in Romanian–English; 5.4 Paraphrase as a competence; 5.5 Classroom sense-selection tasks; 5.6 Assessing sense knowledge.	case study analysis, “rigour clinic,” guided project design activity	Week 5 — Polysemy, ambiguity, and contextual guidance
6.1 Orthographic knowledge in the mental lexicon; 6.2 Romanian vs English grapheme–phoneme mappings; 6.3 Why spelling lags reading; 6.4 Diacritics and depth in Romanian; 6.5 Designing orthography-aware assessments; 6.6 Feedback that teaches.	role-play simulation, scenario-based discussion, drafting an ethics protocol	Week 6 — Orthography and the lexicon: reading, spelling, and depth
7.1 Frequency, neighbourhoods, and competition; 7.2 Priming and what it shows; 7.3 Lexical decision beyond “word vs nonword”; 7.4 Naming and interference; 7.5 Design pitfalls and controls; 7.6 Replication-ready mini-studies.	demonstration and guided practice, small-group data exercises, applied problem-solving	Week 7 — Recognition dynamics without heavy instrumentation
8.1 What counts as formulaic; 8.2 Processing advantages of chunks; 8.3 Collocational profiles in English and Romanian; 8.4 Building collocation repertoires; 8.5 Classroom routines and recycling; 8.6 Measuring formulaic competence.	example analysis, small-group co-design of interview/ observation guides, peer review	Week 8 — Formulaic language and collocation in L2 development
9.1 Idioms as structured constructions; 9.2 Transparency and “copies of reality” vs “imaginary”; 9.3 Allowable variation without loss of idiomaticity; 9.4 Romanian–English mapping and traps;	software demonstrations (NVivo, MAXQDA, R/SPSS), collaborative	Week 9 — Idioms and figurative language: transparency, variation, pedagogy

9.5 Paraphrase-first pedagogy; 9.6 Assessing figurative competence.	data-integration exercises, guided practice	
10.1 What to measure and why; 10.2 Breadth instruments for adults; 10.3 Depth instruments (collocation, derivation, idiom); 10.4 Reliability with small samples; 10.5 Washback-aware design; 10.6 Reporting with transparency.	hands-on data lab, guided interpretation sessions, instructor feedback	Week 10 — Measuring vocabulary knowledge: tools, validity, and washback
11.1 From question to items; 11.2 Timing and implementation; 11.3 Exclusion rules and data handling; 11.4 Plain-language preregistration; 11.5 Visualising results; 11.6 Writing a short report.	coding workshop, collaborative memoing, reflective discussion.	Week 11 — Experimental miniatures for language classrooms
12.1 Experience shapes networks; 12.2 Heritage profiles in Romanian–English communities; 12.3 Task sensitivity and what changes first; 12.4 Interpreting “loss” vs adaptation; 12.5 Classroom responses; 12.6 Ethical considerations.	academic writing workshop, reverse outlining of published papers, simulated peer- review feedback	Week 12 — Individual differences, heritage speakers, and attrition
13.1 Why transparency matters; 13.2 Writing a preregistration that students can follow; 13.3 Sharing stimuli, code, and data responsibly; 13.4 Fair assessment and feedback; 13.5 Inclusivity and credit; 13.6 Sustaining openness in programmes.	lightning talks, case- based discussion, foresight mapping exercise.	Week 13 — Transparency, open practices, and ethics in lexical research and teaching
14.1 What we have learned; 14.2 Capstone project templates; 14.3 From findings to materials; 14.4 Generalising beyond the language pair; 14.5 Future research and pedagogy; 14.6 Concluding reflections.	simulated editorial board (peer-review panel), critical reflection, revise- and-resubmit activity	Week 14 — Synthesis and capstone: the Romanian–English lexicon in practice
Bibliografie Aitchison, J. (2003). <i>Words in the mind: An introduction to the mental lexicon</i> (3rd ed.). Blackwell. Bonin, P. (2004). <i>Mental lexicon: Some words to talk about words</i> . Nova Science Publishers. Cacciari, C. (Ed.). (1993). <i>Idioms: Processing, structure, and interpretation</i> . Jarema, G., & Libben, G. (Eds.). (2007). <i>The mental lexicon: Core perspectives</i> . Elsevier. Kersten, S. (2010). <i>The mental lexicon and vocabulary learning: Implications</i> (Language in Performance, 43). Gunter. Lakoff, G. (1990). <i>Women, fire, and dangerous things: What categories reveal about the mind</i> . University of Chicago Press. (Original work published 1987.) Langlotz, A. (2006). <i>Idiomatic creativity: A cognitive-linguistic model of idiom-representation and idiom-variation</i> . John Benjamins. Libben, G., Jarema, G., & Westbury, C. (Eds.). (2012). <i>Methodological and analytic frontiers in lexical research</i> (Benjamins Current Topics). John Benjamins Publishing Company. Lyons, J. (Ed.). (1971). <i>New horizons in linguistics</i> . Penguin Books. Papafragou, A., Trueswell, J. C., & Gleitman, L. R. (Eds.). (2022). <i>The Oxford handbook of the mental lexicon</i> . Oxford University Press. Popescu, T. (2025). Figurative awareness and idiomatic competence in the bilingual mental lexicon: Evidence from English–Romanian learners. <i>Journal of Linguistic and Intercultural Education – JoLIE</i> , 18(1), 147–167. https://doi.org/10.29302/jolie.2025.18.1.8 Popescu, T. (2022). Figurative Lexicon Comprehension in English and Romanian. In T. Popescu (Ed.), <i>New Insights into the Mental Lexicon</i> . New Castle-upon-Tyne: Cambridge Scholars Publishing. (240 pp.). Popescu, T. (2016). Developing students’ mental lexicon from an intercultural perspective. In Bielak, M.I., Popescu, T. , Krawczak, M. (Eds.) (2016). <i>Bridges and not Walls in the Field of Philology</i> (pp.35-44). Panstowowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Staszica w Pile. (208 pp.) ISBN 978-83-62617-66-1. Robinson, P. (Ed.). (2001). <i>Cognition and second language instruction</i> . Cambridge University Press. Schreuder, R., & Weltens, B. (Eds.). (1993). <i>The bilingual lexicon</i> . John Benjamins Publishing Company. Singleton, D. (1999). <i>Exploring the second language mental lexicon</i> . Cambridge University Press. Wierzbicka, A. (1991). <i>Cross-cultural pragmatics: The semantics of human interaction</i> . Mouton de Gruyter. (Later expanded editions exist; this entry reflects the classic monograph.) Lengyel, Z., & Navracscics, J. (Eds.). (2007). <i>Second language lexical processes: Applied linguistic and psycholinguistic perspectives</i> . Channel View Publications.		
8.2. Seminar-laborator		

* teme de curs și seminar/laborator trebuie să acopere în întregime obiectivele specifice formulate la secțiunea 7.2.
 * teme abordate la curs și cele de la seminar pot fi proiectate atât în relație de complementaritate, cât și/sau în relație de aprofundare a tematicii.
 * este recomandabil ca elaborarea fișei disciplinei să fie făcută în echipă de către titularul de curs și cel de seminar/laborator, eventual de către toți titularii aceleiași discipline, acolo unde mai multe persoane predau aceeași disciplină.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Se vor prezenta argumente concrete specifice, nu aspecte general valabile, în favoarea motivării necesității/utilității disciplinei pentru un viitor specialist în domeniul profesional aferent programului de studiu.

- **Aliniere la standardele cercetării psiholingvistice internaționale:** disciplina formează competențe cerute de comunitatea academică de specialitate (formularea ipotezelor, design experimental, controlul variabilelor, transparență metodologică, raportare etică a datelor), cu exerciții orientate spre redactarea unui manuscris evaluabil în sistem peer-review.
- **Competențe digitale și metodologice aplicate studiului lexiconului mental:** utilizarea instrumentelor de colectare și analiză a datelor lingvistice (software statistic și de analiză calitativă, prelucrare de date experimentale, vizualizarea rezultatelor), precum și gestionarea seturilor de date și documentarea replicabilă a fluxurilor de lucru — abilități relevante pentru cercetare academică, evaluare educațională și proiecte lingvistice aplicate.
- **Interdisciplinaritate funcțională:** integrarea perspectivelor filologice cu concepte și metode din psiholingvistică, științele cognitive și didactica limbilor, în acord cu orientările actuale din consorții de cercetare și proiecte internaționale privind bilingvismul, achiziția vocabularului și procesarea lexicală.
- **Transfer formativ pentru practici profesionale relevante:** dezvoltarea abilităților de analiză și interpretare a comportamentului lexical (evaluarea competenței lexicale, elaborarea de instrumente de testare, interpretarea rezultatelor), precum și competențe de comunicare științifică și management al proiectelor — utile în mediul universitar, editorial, educațional și în instituții de evaluare lingvistică.
- **Convergență cu așteptările comunității epistemice și profesionale:** accent pe etică în cercetare, trasabilitatea datelor, reproductibilitatea designului experimental și diseminarea responsabilă a rezultatelor, în acord cu practicile academice curente din domeniul lingvisticii și științelor limbajului.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	CE. 1.1. Deprinderea aptitudinilor de documentare, selecție, metodă și calitate a elaborării unui text de cercetare științifică. CE. 1.2. Modul în care este folosit aparatul critic de specialitate CE. 1.3. Formularea unui punct de vedere profesional pornind de la bibliografia de specialitate	Portofoliu + proiect S (scris) + prezentare + articol	100%
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță: Cerințe minime de promovare (pentru nota 5): - participare nesistematică la orele de curs; - cunoștințe minimale din problematica disciplinei; - capacitate redusă de transfer a informației de specialitate Cerințe maxime de promovare (pentru nota 10): - participare activă și sistematică la dezbaterile de la curs; - cunoștințe temeinice din problematica disciplinei; - capacitate sporită de transfer al informației de specialitate; - obținerea punctajului maxim la toți indicatorii de mai sus			

Data completării
17.09.2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în Consiliul Școlii Doctorale
de Filologie 19.09.2025

Semnătura director
Școala Doctorală de Filologie

Data avizării în CSUD

22.09.2025

Anexă la Fișa disciplinei (facultativă)

ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

b. Evaluare – mărire de notă

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	

c. Evaluare – restanță

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen	Lucrare scrisă	50%
10.5 Seminar/laborator	Referate, eseuri, proiecte etc.	Prezentare la seminar	50%
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*,**			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	

*Formulare orientativă

**Dacă disciplina are prevăzute ore de laborator trebuie prevăzute modalitățile de recuperare a acestora.